Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973)

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE

A R R E S T

Nr. 101.622 van 7 december 2001

A. 83.752/VIII-2563

In zake: **GODEAU** Fabienne,
rue du Cobut 35
5620 Flavion,

tegen:

1. **de Gemeente Walcourt,**
2. **de Franse Gemeenschap,**
vertegenwoordigd door haar Regering,

die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Martine VAN ASSCHE, advocaat,
Voorzittersstraat 28
1050 Brussel.

DE RAAD VAN STATE, VIIIe KAMER,

Gezien het op 26 april 1999 ingediende verzoekschrift, waarbij Fabienne GODEAU de nietigverklaring vordert van:

" het besluit van 18 februari 1999 van het schepencollege van de gemeente Walcourt dat erin bestaat:
- de beslissing te bevestigen tot afdanking (gemeenteraad van Walcourt d.d. 10 september 1998) van mevrouw Fabienne GODEAU, geboren op 22 maart 1963, prioritaire tijdelijke lagere-schoolonderwijzeres, gedomicilieerd rue du Cobut, 35 te 5620 Flavion, met toepassing van artikel 25/1° en 2° van het decreet van 10 april 1995, met ingang van 1 oktober 1998 en haar niet opnieuw op te nemen in het onderwijzend personeel van de stad Walcourt;
- en, daaruit voortvloeiend, het besluit van de gemeenteraad van de gemeente Walcourt d.d. 25 februari 1999 tot bekrachtiging van de beslissing tot afdanking die het schepencollege op 18 februari 1999 heeft genomen en die het door de gemeenteraad van Walcourt op 10 september 1998 geformuleerde voorstel tot afdanking van mevrouw Fabienne GODEAU, geboren op 22 maart 1963, prioritaire tijdelijke lagere-schoolonderwijzeres, gedomicilieerd rue du Cobut, 35 te 5620 Flavion, met toepassing van artikel 25, §1, 1° en 2°, van het decreet van 10 april 1995, met ingang van 1 oktober 1998 bevestigt en waarbij besloten wordt om haar niet opnieuw op te nemen in het onderwijzend personeel van de stad Walcourt";

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van de heer AMELYNCK, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 9 maart 2001 waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 29 augustus 2001, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 23 november 2001;

Gehoord het verslag van mevrouw GEHLEN, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. GEORGE, advocaat, die voor de verzoekende partij verschijnt, van Mr. SOMERS, advocaat, die voor de eerste verwerende partij verschijnt, en van Mr. LEVERT, loco Mr. VAN ASSCHE, die voor de tweede verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer AMELYNCK, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende gegevens nuttig zijn voor het onderzoek van het beroep:

1. Sedert de maand november 1991 is verzoekster tijdelijke onderwijzeres in het lager gemeentelijk onderwijs van de stad Walcourt. Zij heeft haar ambt uitgeoefend in verschillende vestigingen, achtereenvolgens te Chastres, Laneffe, Fraire, Berzée en Somzée.

2. Tussen 1995 en 1998 zijn over verzoekster verschillende verslagen opgesteld, waarin heel wat beoordelingen gegeven zijn over haar manier

van onderwijzen. Ouders van leerlingen hebben ook heel wat briefwisseling gehouden met zowel de directeur van de instelling waar verzoekster les geeft, als met de burgemeester en schepenen.

3. Op 15 juni 1998 richt de gemeente Walcourt een schrijven aan de vzw "Conseil de l'enseignement des communes et des provinces", waarvan Reine-Marie BRAEKEN de algemeen secretaris is. In dat schrijven wordt gesteld dat de gemeente beschikt over "een lagere-schoolonderwijzer die op de tweede plaats gerangschikt staat op de lijst van prioritaire onderwijzers voor het volgende schooljaar", die het onderwerp heeft uitgemaakt van verschillende ongunstige verslagen vanwege zijn schoolhoofd en van klachten vanwege ouders van leerlingen en die zij niet meer wenst aan te stellen; de brief, waarin de naam van de onderwijzer in kwestie niet wordt vermeld, wordt afgesloten af als volgt: "Wilt u zo vriendelijk zijn om ons op de hoogte te brengen van de procedure die gevolgd moet worden opdat we niet verplicht zouden worden om die onderwijzer aan te stellen vanaf de aanvang van het nieuwe schooljaar in de maand september? Welke zijn de mogelijkheden tot ontslag in het onderhavige geval ?".

4. Op 14 juli 1998 richt Reine-Marie BRAEKEN een schrijven aan het college van burgemeester en schepenen van Walcourt dat als volgt is gesteld:

" Betreft: Afdanking van een prioritair tijdelijk personeelslid.

(...)

Naar aanleiding van ons onderhoud van heden dinsdag 14 juli 1998, stuur ik u bijgaand het verslag dat is opgesteld door onze pedagogische coördinator, mevrouw Françoise LIENARD.

Volgens mij kan u, overeenkomstig artikel 25, § 2, van het decreet van 6 juni tot vaststelling van de rechtspositie van de gesubsidieerde personeelsleden van het officieel gesubsidieerd onderwijs, beslissen om de leerkracht af te danken met een opzeggingstermijn van 15 dagen.

Ik blijf te uwer beschikking voor enige andere uitleg (...)".

Het bijhorende verslag waarop geen datum staat, en dat ook niet ondertekend is, draagt het opschrift "Vaststellingen bij het lezen van die verslagen", in casu de verslagen van de directie en de inspectie. De conclusie luidt als volgt:

" Ik wil niet even negatief overkomen als de directie, maar ik zou wel durven stellen dat die onderwijzeres nood heeft aan het volgen van intensieve opleidingen of althans een professionele heroriëntering ernstig moet overwegen.

Onze kinderen hebben nood aan deskundige en dynamische mensen.

Men kan zich evenwel terecht afvragen hoe het mogelijk is dat mensen die zo onbekwaam zijn hun diploma behaald hebben ?

De leeftijd van de persoon in kwestie is niet vermeld; ik veronderstel dat zij nog erg jong is...".

5. Op 1 september 1998 wordt verzoekster verzocht om op 10 september 1998 te verschijnen voor de gemeenteraad van Walcourt. Ze wordt ervan op de hoogte gebracht dat men overweegt om haar af te danken. Bij die oproeping wordt ook een lijst gevoegd van zaken die haar verweten worden.

6. Op 10 september 1998 verschijnt verzoekster samen met haar raadsman voor de gemeenteraad. Zij legt er een verweerschrift neer; voorts wordt ter plaatse een proces-verbaal van verhoor opgesteld. Na de vergadering beslist de gemeenteraad om verzoekster af te danken.

7. De voormelde beslissing wordt ter kennis gebracht van verzoekster bij een aangetekend schrijven van 11 september 1998, dat ontvangen is op 16 september 1998. In dat schrijven wordt gepreciseerd dat de beslissing tot afdanking "als volgt gemotiveerd is: onvoldoende bekwaamheid, beroepsernst en nauwgezetheid in de uitoefening van uw activiteiten, hetgeen aanleiding gegeven heeft tot negatieve verslagen vanwege de hiërarchische meerderen, waardoor de goede werking van onze gemeentelijke scholen in het gedrang dreigt te worden gebracht". Daarbij wordt een lijst gevoegd van de verslagen die met betrekking tot verzoekster zijn opgesteld, met een samenvatting van de inhoud ervan.

8. Op 18 september 1998 stelt verzoekster een beroep in bij de raad van beroep.

9. Op 29 september 1998 bericht de raad van beroep ontvangst van het beroep en verzoekt hij de eerste verwerende partij om hem het dossier met betrekking tot verzoekster over te leggen.

10. Op 19 december 1998 legt de eerste verwerende partij haar dossier neer bij de raad van beroep. Op 5 januari 1999 zendt zij aan die raad voorts een memorie over.

11. Op 12 januari 1999 richt de raad van beroep een aangetekend schrijven aan de verzoekende partij dat door haar ontvangen is op 14 januari, waarmee hij haar ervan op de hoogte brengt dat haar beroep op 21 januari onderzocht zal worden en waarmee haar de lijst van haar leden wordt meegedeeld. Er wordt haar ook kennis gegeven van het feit dat het haar vrij staat om drie van haar leden te wraken "binnen tien dagen die volgen op de ontvangst van die oproeping".

De eerste verwerende partij wordt opgeroepen bij een aangetekend schrijven van dezelfde datum, dat op 15 januari 1999 ontvangen is.

12. Op 14 januari 1999 wordt een samenvatting van het dossier toegestuurd aan de leden van de raad van beroep.

13. Naar aanleiding van de vergadering van de raad van beroep op 21 januari 1999 wordt een proces-verbaal opgesteld en een lijst met de aanwezige leden; deze lijst wordt ondertekend door verzoekster.

14. De raad van beroep zendt bij aangetekende brieven van 27 januari 1999 zijn advies aan de eerste verwerende partij en aan de verzoekende partij. Dat advies is als volgt gesteld:

" De raad van beroep stelt vast dat de procedure waarin voorzien wordt door het decreet van 6 juni 1994 nageleefd is door de onderwijsorganiserende instantie. Wat de zaak zelve betreft, is het zo dat de raad van beroep de memories en de documenten heeft onderzocht die door mevrouw GODEAU zijn neergelegd en bijgevolg de beslissing tot afdanking die door de onderwijsorganiserende instantie genomen is alleen nog maar kan bekrachtigen. Hij is immers van oordeel dat de tekortkomingen die door zowel het schoolhoofd als de inspecteur aan de kaak gesteld zijn deze beslissing volkomen rechtvaardigen".

15. Op 18 februari 1999 beslist het college van burgemeester en schepenen van Walcourt om "de beslissing om mevrouw Fabienne GODEAU met ingang van 1 oktober 1998 af te danken en haar niet opnieuw op te nemen in het onderwijzend personeel van de stad Walcourt, te bevestigen". Op 25 februari 1999 beslist de gemeenteraad van Walcourt "om de beslissing tot afdanking te bekrachtigen die op 18 februari 1999 door het schepencollege genomen is en waarmee het voorstel (gedaan door de gemeenteraad van Walcourt op 10 september 1998) om mevrouw GODEAU met ingang van 1 oktober 1998 af te danken bevestigd wordt en tevens beslist wordt om haar niet opnieuw op te nemen in het onderwijzend personeel van de stad Walcourt".

Dat zijn de bestreden beslissingen.

Overwegende dat verzoekster een eerste middel ontleent "aan schending van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en billijke rechtspleging, aan niet-naleving van de rechten van verdediging en aan schending van de substantiële vormvereisten die voorgeschreven zijn op straffe van nietigheid en aan machtsoverschrijding"; dat daarin vier onderdelen onderscheiden kunnen worden; dat wat het eerste onderdeel betreft verzoekster betoogt dat de oorspronkelijke beslissing van 10 september 1998 door de gemeenteraad genomen is, terwijl deze naar luid van

artikel 25, § 1, van het decreet van 6 juni 1994 tot vaststelling van de rechtspositie van de gesubsidieerde personeelsleden van het officieel gesubsidieerd onderwijs, genomen had moeten worden door het college van burgemeester en schepenen; dat in wat als een tweede onderdeel kan worden beschouwd, verzoekster melding maakt van schending van artikel 77 van het voornoemde decreet, doordat haar de lijst van werkende en plaatsvervangende leden van de raad van beroep ter kennis gebracht is minder dan tien dagen vóór de datum die is vastgelegd voor het onderzoek van het beroep, zodat haar de mogelijkheid tot wraking is ontnomen; dat zij daarbij aansluitend betoogt dat zij niet op de hoogte is van de wijze waarop de raad van beroep daadwerkelijk samengesteld was op het ogenblik dat haar beroep onderzocht is en dat het voor haar bijgevolg niet mogelijk is om na te gaan of Reine-Marie BRAEKEN, die zich onbevoegd had moeten verklaren omdat zij had voorgesteld om haar af te danken, zitting gehouden heeft; dat verzoekster in een derde onderdeel tegen het advies van de raad van beroep inbrengt dat daarin wordt gesteld dat de procedure waarin voorzien wordt door het decreet van 6 juni 1994 nageleefd is, terwijl de oorspronkelijke beslissing niet door de bevoegde overheid genomen is; dat zij tevens vaststelt dat het resultaat van de stemming binnen de raad van beroep niet vermeld is en dat het advies haar niet binnen vijf dagen ter kennis is gebracht; dat in het vierde onderdeel kritiek geuit wordt op de motivering van het advies van de raad van beroep, die verweten wordt de door haar naar voren gebrachte verweermiddelen niet te weerleggen;

Overwegende, wat het tweede onderdeel betreft, dat de eerste verwerende partij antwoordt dat de termijn van tien dagen waarin voorzien wordt door artikel 77 van het decreet van 6 juni 1994 een niet-dwingende termijn is en dat verzoekster geen gebruik gemaakt heeft van haar wrakingsrecht, zodat er geen sprake kan zijn van enige tekortkoming; dat zij voorts betoogt dat Reine-Marie BRAEKEN niet verdacht kan worden van partijdigheid, aangezien zij geen enkele persoonlijke mening geuit heeft met betrekking tot de beroepsbekwaamheden van verzoekster of het gebrek eraan; dat zij stelt dat er geen grond tot wraking bestond en dat Reine-Marie BRAEKEN "in het geschil geen rechtstreeks belang had en ook geen persoonlijke wrok koesterde waardoor zou kunnen worden vermoed dat zij rechter in eigen zaak was", dat uit niets blijkt dat zij de raad van beroep als collegiaal optredend orgaan heeft kunnen beïnvloeden en dat verzoekster geen enkel concreet gegeven in dat verband naar voren brengt; dat de tweede verwerende partij in haar antwoord in hoofdzaak dezelfde argumenten aanhaalt;

Overwegende dat verzoekster in haar memories van wederantwoord betoogt dat het wrakingsrecht verband houdt met de rechten van

verdediging die van openbare orde zijn en dat "er geen sprake van kan zijn dat diegene die aanspraak maakt op dat recht op expliciete of impliciete wijze verzaakt aan de inachtneming van een verplichte procedureregel"; dat zij stelt dat Reine-Marie BRAEKEN, van wie uit het administratief dossier gebleken is dat zij zitting gehouden heeft in de raad van beroep, een rol gespeeld heeft in het besluitvormingsproces dat geleid heeft tot de bestreden afdanking door de eerste verwerende partij te verzoeken haar af te danken;

Overwegende dat de eerste verwerende partij in haar laatste memorie betoogt dat verzoekster op grond van de ledenlijst van de raad van beroep haar wrakingsrecht heeft kunnen uitoefenen en dat een verschil van drie dagen wat betreft de termijn waarover zij daartoe beschikte "van generlei invloed zou zijn op haar gedrag"; dat zij benadrukt dat Reine-Marie BRAEKEN niet op doorslaggevende wijze is opgetreden in de zaak en dat zij geen persoonlijke stelling heeft ingenomen, maar geantwoord heeft op een brief vanwege de gemeente die haar gevraagd heeft welke de mogelijkheden waren om tot afdanking te kunnen overgaan, waardoor haar onpartijdigheid niet in twijfel getrokken kan worden; dat beide verwerende partijen in onderscheiden bewoordingen stellen, zonder er een bijzondere gevolgtrekking uit te halen, dat indien met dit onderdeel van het middel rekening gehouden zou worden tot staving van een vernietigingsarrest, de procedure opnieuw gestart zou worden vanaf de vastgestelde onregelmatigheid;

Overwegende dat artikel 77 van het decreet van de Franse Gemeenschapsraad van 6 juni 1994 tot vaststelling van de rechtspositie van de gesubsidieerde personeelsleden van het officieel gesubsidieerd onderwijs als volgt luidt:

" Zodra een zaak ingeleid is, deelt de voorzitter aan het personeelslid en aan de inrichtende macht de lijst mee van de werkende leden en plaatsvervangers.
Binnen de 10 dagen na ontvangst van die lijst kan zowel het personeelslid als de inrichtende macht de wraking van ten hoogste 3 leden vragen. (...)

(...)

Wanneer een lid weet dat er aanleiding toe bestaat, hem te wraken, moet hij van deelneming afzien.

Een lid kan om ontlasting verzoeken als het van oordeel is dat het ter zake morele belangen heeft of als het meent dat zijn onpartijdigheid in twijfel getrokken kan worden";

dat niet betwist wordt dat minder dan tien dagen verlopen zijn tussen de ontvangst door verzoekster van de lijst met werkende leden en plaatsvervangers van de raad van beroep en de zitting waarvoor de belanghebbende opgeroepen is; dat

laatsgenoemde niet over de volledige termijn beschikt heeft waarin door het decreet voorzien wordt ten einde haar wrakingsrecht te kunnen uitoefenen; dat niet mag worden verondersteld dat aan zulk een recht wordt verzaakt; dat in een wrakingsrecht wordt voorzien ten gunste van een personeelslid ten aanzien van wie een ernstige maatregel dreigt te worden genomen; dat de schending ervan voor de eerste keer kan worden aangevoerd voor de Raad van State; dat in casu verzoekster zich er niet toe bepaalt die onwettigheid op een abstracte wijze op te werpen, maar dat zij in haar inleidend verzoekschrift aangeeft welk lid van de raad van beroep in aanmerking kwam om gewraakt te worden en waarom; dat, hoewel de raad van beroep geen administratief rechtscollege is, hij toch een doorslaggevende rol speelt bij de procedure van afdanking van de prioritaire, tijdelijke leden van het onderwijzend personeel, aangezien zijn advies bindend is voor de onderwijsorganiserende instantie; dat de toepassing van het onpartijdigheidsbeginsel geen hinderpaal vormt voor de organisatie of de werkwijze ervan en dat hij zelfs elke schijn van een gebrek aan objectiviteit moet vermijden; dat Reine-Marie BRAEKEN, die zitting heeft gehad in de zaak van de verzoekende partij, kennis genomen heeft van het dossier nog voor de goedkeuring van de beslissing die aanleiding gegeven heeft tot het advies van de raad van beroep; dat in tegenstelling tot hetgeen de eerste verwerende partij betoogt, zij er zich niet toe bepaald heeft te antwoorden op de brief van 15 juni 1998 waarin zij ondervraagd werd over de mogelijkheid om een prioritaire, tijdelijke leerkracht af te danken wiens naam niet genoemd werd; dat uit haar brief van 14 juli 1998 blijkt dat zij op die datum een onderhoud gehad heeft met een chef van een administratieve dienst van de gemeente en dat dat onderhoud betrekking had op verzoekster; dat zij met haar brief aan het college van burgemeester en schepenen een verslag met betrekking tot verzoekster overlegt; dat niet geweten is wie dat verslag gevraagd heeft, op welke basis en met welk doel; dat het niet ongeloofwaardig is ervan uit te gaan dat dat verslag gevraagd is ten einde een oordeel te geven over de verzoekende partij; dat de pedagogische coördinator die, volgens de brief van 14 juli 1998, de steller is van dat niet ondertekend verslag, in het bezit gesteld is van het dossier van de verzoekende partij, aangezien zij bedenkingen formuleert bij de verslagen van de directie en de inspectie; dat het geenszins uitgesloten is dat Reine-Marie BRAEKEN op dat ogenblik eveneens kennis genomen heeft van de voornoemde verslagen; dat in die context de zin "Volgens mij kan u, overeenkomstig artikel 25, § 2, van het decreet van 6 juni tot vaststelling van de rechtspositie van de gesubsidieerde personeelsleden van het officieel gesubsidieerd onderwijs, beslissen om de leerkracht af te danken met een opzeggingstermijn van 15 dagen" niet overkomt als een neutrale inlichting met betrekking tot de procedure die gevolgd moet worden voor een afdanking waartoe reeds besloten is, maar als de uiting van een mening over de gegrondheid van die afdanking die in het bijgevoegde

verslag niet wordt aanbevolen; dat die gegevens volstaan om de schijn van een gebrek aan objectiviteit te doen ontstaan ten aanzien van Reine-Marie BRAEKEN, lid van de raad van beroep, en dientengevolge ten aanzien van de raad van beroep zelf; dat het tweede onderdeel van het middel gegrond is; dat de beslissing die genomen is op grond van een onregelmatig advies ondeugdelijk is;

Overwegende dat er geen grond bestaat om de overige onderdelen van het middel te onderzoeken, noch de overige middelen, die, gesteld dat ze gegrond zijn, geen ruimere nietigverklaring kunnen meebrengen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd worden het besluit van 18 februari 1999 van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Walcourt waarbij de beslissing bevestigd wordt om Fabienne GODEAU met ingang van 1 oktober 1998 af te danken en haar niet opnieuw op te nemen in het onderwijzend personeel van de stad Walcourt en het besluit van de gemeenteraad van Walcourt van 25 februari 1999 waarbij die beslissing wordt bekrachtigd.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 7.000 frank, komen ten laste van de verwerende partijen ten belope van 3.500 frank elk.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting, op zeven december tweeduizend één door:

de Hr.	GEUS,	kamervoorzitter,
Mevr.	DAURMONT,	staatsraad,
Mevr.	GEHLEN,	staatsraad,
Mevr.	HONDERMARCQ,	griffier.

De Griffier, **De Voorzitter,**

M.-Cl. HONDERMARCQ. **J.-Cl. GEUS.**

**VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI² 1973.**